

απόψεις

Η λίστα «Φαλτσιανί» και το κράτος δικαίου

Οι τελευταίες ημέρες κατακλύζονται από λίστες. Λίστες, με ονόματα συμπολιτών μας με ακίνητα στο Ηνωμένο Βασίλειο. Οι οποίοι έμβασαν χρηματικά ποσά σε τράπεζες του εξωτερικού κατά την τελευταία τριετία. Οι οποίοι διαθέτουν υπόλοιπο σε τραπεζικούς λογαριασμούς ελβετικής τράπεζας.

Όταν ο Ερβέ Φαλτσιανί, υπάλληλος της ελβετικής τράπεζας HSBC, ανέλαβε να αναβαθμίσει το μηχανογραφικό σύστημα της τράπεζας και με αυτή την ευκαιρία έκλεψε αρχεία με ονόματα πελατών της τράπεζας, κατά τις δεκαετίες '70 και '80, ουδείς φανταζόταν ότι θα ξεσπούσε πολιτική κρίση στην Ελλάδα του 2012, που σκληρά δοκιμάζει τις οικονομικές και κοινωνικές αντοχές της.

Το 1.970 ονόματα που φέρονται να έχουν περιληφθεί στη λίστα Φαλτσιανί και τα οποία παραδόθηκαν στην ελληνική πολιτική ηγεσία από την Chr. Lagarde, δεν αποτέλεσαν αντικείμενο φορολογικού ελέγχου από τα θεσμικά αρμόδια ελεγκτικά όργανα.

Ο περιορισμός της φοροδιαφυγής και η ανάγκη διεύρυνσης της φορολογικής βάσης εξυπηρετεί τον δημοσιονομικό δημόσιο συμφέρον, όπως αυτό ορίζεται στο Σύνταγμα (ιδίως, άρθρα 78 και 106Σ) και όπως αυτό, λόγω των δυσμενών συνθηκών, έχει καταστεί επιτακτικό εθνικό συμφέρον. Χωρίς τον περιορισμό της φοροδιαφυγής δεν είναι δυνατόν να αναδιαταχθεί το κράτος και η εθνική κυριαρχία.

Αυτό που καλούμαστε ως κοινωνία να αποφασίσουμε είναι αν προς τον σκοπό της εξυπηρέτησης αυτού του εθνικού συμφέροντος, θα ανεχθούμε το κράτος να δρα παράνομα. Αν θα ανεχθούμε την παραβίαση από το κράτος των ατομικών δικαιωμάτων και σε ποιό βαθμό.

Από τον ορισμό του, το κράτος δεν έχει τη δυνατότητα να ασκεί την κυριαρχική του εξουσία παρά μόνο με νόμιμο τρόπο. Το κράτος δικαίου, από το οποίο εκπορεύεται η αρχή της νομιμότητας συνιστά ακρογωνιαίο λίθο της συνταγματικής πολιτειακής μας οργάνωσης. Η προστασία του απορρήτου, ένα από τα ουσιώδη ατομικά δικαιώματα.

Κατά συνέπεια, δεν μπορεί κανείς από εμάς να ισχυρισθεί ότι οιαδήποτε «κλεφτή» ματιά του ΣΔΟΕ στην «λίστα Φαλτσιανί» που συνιστά προϊόν εγκλήματος, δεν παραβιάζει την αρχή της νομιμότητας. Την παραβιάζει και μάλιστα με οξύ τρόπο. Το κρά-

τος και κάθε επιμέρους μορφή εξουσίας του καταρχήν δεν χρησιμοποιεί παράνομα κτηθέντα στοιχεία ή αποδεικτικά μέσα.

Το ερώτημα που παραμένει είναι, αν το κράτος και στην περίπτωση μας το Σ.Δ.Ο.Ε., ανεκτά θα ρίξει την «κλεφτή ματιά». Αν δηλαδή συνταγματικά ανεκτά θα παρανομήσει, ώστε να εξυπηρετηθεί ο υπέρτατος εθνικός σκοπός.

Στάθμιση δημοσίου σκοπού και ατομικού δικαιώματος, με την επίκληση της αρχής της αναλογικότητας, δεν είναι δυνατόν να λαμβάνει χώρα όταν προς εξυπηρέτηση σκοπού, όπως ακόμη και το εθνικό συμφέρον, το χρησιμοποιούμενο μέσο, στην οικεία περίπτωση η χρήση κλεμμένων στοιχείων, είναι παράνομο.

Η συζήτηση, όμως, δεν είναι στενά νομική και πάντως δεν είναι θεωρητικής σημασίας ή νομικίστικη. Η απάντηση στο ερώτημα συνδέεται με την ουσία της δημοκρατίας που επιθυμούμε. Συνδέεται άμεσα με το ουσιαστικό ερώτημα, η ανάταξη του κράτους ή αποκατάσταση της εθνικής κυριαρχίας ποιόν ή τί εξυπηρετεί. Συνιστά αυτοσκοπό; Το κράτος πρέπει να αναταχθεί, ώστε να υφίσταται και λειτουργεί προς εξυπηρέτηση του εαυτού του; Ή το κράτος, δηλαδή η πολιτειακή μας οργάνωση υφίσταται και διατηρείται με μοναδικό σκοπό την προστασία της ανθρώπινης αξίας; Είναι ανθρωποκεντρική η πολιτειακή οργάνωση και η συνταγματική τάξη; Η κρατική υπόσταση υπάρχει με κέντρο τον άνθρωπο και προς τον σκοπό να τον βοηθήσει μέσα στην κοινωνία να αγγίξει την ευδαιμονία του;

Αν συντρέχει το δεύτερο, τότε καμιά κλεφτή ματιά δεν μπορεί να γίνει ανεκτή. Αφού αυτή βλάπτει τον ανθρωποκεντρικό χαρακτήρα της κρατικής υπόστασης.

Αντίθετα, όταν η πολιτική εξουσία λαμβάνει τέτοια «δωράκια» από την αλλοδαπή, από το Σύνταγμα πρωτίστως επιβάλλεται αυτή να αναλαμβάνει το πολιτικό κόστος της νομοθετικής παρέμβασης, ώστε να δημιουργείται το κατάλληλο περιβάλλον για να είναι ανεκτή όχι μόνο η «κλεφτή ματιά» στη λίστα, αλλά και η πλήρης χρησιμοποίησή της. Ακόμη περισσότερο, επιβάλλεται τόσο η πολιτική ηγεσία όσο και τα θεσμοθετημένα όργανα της διοίκησης να επεξεργάζονται όσες πολλαπλές λίστες βρίσκονται με νόμιμο τρόπο και ήδη αραχνιάζουν στα χέρια τους. Επιβάλλεται η χρησιμοποίηση στοιχείων μέσω διασταυρώσεων που μπορεί το θεσμοθετημένο ηλεκτρονικό σύστημα νόμιμα να παρέχει και τα οποία έχουν αποθηκευτεί για καιρό αχρησιμοποίητα. Και τέλος, επιβάλλεται η υποβολή αιτημάτων διοικητικής συνδρομής τόσο στις χώρες τις Ε.Ε. όσο και στις λοιπές χώρες με διακρατικές συμβάσεις, όπου η νόμιμη παροχή στοιχείων για ενδοκοινοτικές ή διακρατικές συναλλαγές ρητά προβλέπεται.

Ας μη χύνει, λοιπόν, το πολιτικό σύστημα κροκοδείλια δάκρυα για τη «χαμένη ευκαιρία», που ούτως ή άλλως θα έπληττε βάνουσα το κράτος δικαίου. Διότι, το πολιτικό σύστημα δεν έχει μόνο την υποχρέωση, αλλά και τη μεγάλη ευκαιρία επιτέλους να χρησιμοποιήσει τα υφιστάμενα νόμιμα στοιχεία για τον περιορισμό της φοροδιαφυγής. Και ας μη ξεχνάμε, η απόφαση χρησιμοποίησής τους συνιστά πράξη μέγιστης ευθύνης, κατά την οποία αναλαμβάνεται βαρύ πολιτικό κόστος.

Καιρός επιτέλους να το δούμε να συμβαίνει.

Ασπασία Μάλλιου